

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z wniosku H. F.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
o wcześniejszą emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 marca 2005 r.,
kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 19 maja 2004 r., sygn. akt III AUa .../03,

odmawia przyjęcia kasacji do rozpoznania

U z a s a d n i e

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G., w sprawie H. F. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. o wcześniejszą emeryturę, wyrokiem z 19 maja 2004 r. oddalił apelację wnioskodawcy.

Wnioskodawca zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego kasacją zarzucając mu: (1) naruszenie prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych skutkujące nie przyznaniem wnioskodawcy, zatrudnionemu w szczególnych warunkach ponad 15 lat, wcześniejszej emerytury i (2) naruszenie przepisów postępowania poprzez naruszenie art. 5 k.p.c. i art. 117 k.p.c., polegające na nieudzielanie wnioskodawcy występującego w sprawie bez profesjonalnego pełnomocnika potrzebnych wskazówek co do czynności procesowych, a także nie przyznanie wnioskodawcy pełnomocnika z urzędu

pomimo wniosku złożonego na rozprawie przed Sądem Okręgowym w G., mając na uwadze fakt, iż wnioskodawca był osobą nieporadną życiowo, starszą, schorowaną (trzecia grupa inwalidzka), a przedmiotowa sprawa była sprawą skomplikowaną i zawiłą.

W oparciu o powyższe zarzuty na podstawie art. 393³ pkt 4 k.p.c. kasator wniósł o: (1) uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w G. z 19 maja 2004 r. i wyroku Sądu Okręgowego w G. z 14 lutego 2003 roku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, (2) obciążenie pozwanego kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego, także w postępowaniu kasacyjnym, (3) zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym wg norm przepisanych.

Autor kasacji wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie: czy w przypadku przyjęcia, że Sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 5 i 117 k.p.c., nie udzielając wnioskodawcy występującemu w sprawie bez profesjonalnego pełnomocnika potrzebnych wskazówek co do czynności procesowych, a nadto nie przyznając mu pełnomocnika z urzędu, pomimo iż był on osobą nieporadną życiowo i schorowaną, Sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia prawa do obrony wnioskodawcy. Ponadto postawił on pytanie, czy w przypadku stwierdzenia przez Sąd pierwszej i drugiej instancji, że wykonywana przez wnioskodawcę w Delikatesach M. praca nie stanowi pracy w trudnych warunkach, pomimo że wnioskodawca był kierowcą samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym, powyżej 3,5 tony i zajmował się prowadzeniem pojazdu i wyładunkiem, nie dojdzie wówczas do naruszenia przepisów o czasie pracy kierowców (w szczególności art. 6 § 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 roku o czasie pracy kierowców, w którym jednoznacznie stwierdza się, iż czasem pracy kierowcy jest również załadowywanie i rozładowywanie oraz nadzór nad załadunkiem i wyładunkiem. W opinii wnoszącego kasację, na podstawie art. 393³ pkt 3 k.p.c., za okoliczność uzasadniającą rozpoznanie kasacji uznać należy także uznać, budzące wątpliwość rozstrzygnięcie sądu, z uwagi na niezastosowanie zarówno przez Sąd pierwszej jak i drugiej instancji do przedstawionego stanu faktycznego art. 32 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

skutkujące nieprzyznaniem wnioskodawcy, zatrudnionemu w szczególnych warunkach ponad 15 lat, wcześniejszej emerytury.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestie wskazane w kasacji jako zagadnienia prawne nie mają charakteru istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu art. 393 § 1 pkt 1 k.p.c.

W odniesieniu do pierwszej z nich, dotyczącej prawa do obrony należy stwierdzić, że wyjaśnienie wątpliwości skarżącego nie jest możliwe w postaci wyrażenia przez Sąd Najwyższy poglądu prawnego mającego znaczenie dla orzecznictwa sądowego, wykraczającego poza potrzeby niniejszej sprawy, a tylko tak sformułowane zagadnienie może być uznane za istotne zagadnienie prawne. Wynika to stąd, że kasacja jest szczególnym środkiem odwoławczym, służącym głównie interesowi publicznemu przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji, co znajduje wyraz w okolicznościach uzasadniających odmowę jej przyjęcia wskazanych w art. 393 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147). Ocena, czy w razie przyjęcia, że sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia przepisów prawa procesowego - art. 5 i 117 k.p.c. - nie udzielając wnioskodawcy występującemu w sprawie bez profesjonalnego pełnomocnika potrzebnych wskazówek i nie przyznając mu pełnomocnika z urzędu, występuje naruszenie prawa wnioskodawcy do obrony, jest możliwa jedynie przez dokładną ocenę okoliczności faktycznych sprawy. Podniesiony pod postacią zagadnienia prawnego problem jest więc tak naprawdę kwestią faktów. Ponadto zagadnienie to odnosi się do postępowania przed sądem pierwszej instancji i wiąże z zarzutem naruszenia przepisów postępowania przed tym sądem (art. 5 k.p.c. i art. 117 k.p.c.), podczas gdy kasacja jest skargą na orzeczenie sądu drugiej instancji.

Z kolei drugie ze sformułowanych w kasacji zagadnień nie ma powiązania z podstawami kasacji. Należy wskazać, że, zgodnie z ukształtowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, nie stanowi okoliczności uzasadniającej rozpoznanie kasacji występujące w sprawie istotne zagadnienie

prawne, które nie ma powiązania – poprzez wskazanie określonych konkretnych przepisów prawnych – z podstawami kasacji. Jeżeli wnoszący kasację powołuje się na istnienie istotnego zagadnienia prawnego, to zagadnienie to nie może występować abstrakcyjnie, lecz musi odnosić się przynajmniej do jednej z przytoczonych podstaw kasacyjnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2002 r., II UKN 256/01, Prok. i Prawo 2002/10/44; także postanowienie z 27 lutego 2003 r. I PK 373/02, niepubl.). Treść rozpatrywanego zagadnienia wskazuje, że skarżący domaga się wyjaśnienia kwestii prawnej odnoszącej się do art. 6 § 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców, niepowołanej w podstawach kasacji.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł o odmowie przyjęcia kasacji do rozpoznania na podstawie art. 393 § 1 pkt 1 k.p.c. i art. 393⁷ § 1 k.p.c.